

Valsts izglītības
satura centrs

Izglītības satura plānošanas principi vidusskolā – iespējas un izaicinājumi

Valsts izglītības
satura centrs

Diskusijas dalībnieki

Guntars Catlaks, Valsts izglītības satura centra vadītājs

Igors Grigorjevs, Ogres 1.vidusskolas direktors,

Inita Juhņēviča, Izglītības kvalitātes valsts dienesta (IKVD) vadītāja

Andra Šenberga, IKVD vadītājas vietniece
Licensēšanas reģistra departamenta direktore

Ēriks Sīka, IZM Izglītības departamenta
vecākais eksperts vispārējā izglītībā

Zane Oliņa, *Skola2030* Mācību satura
ieviešanas vadītāja

Valsts izglītības
satura centrs

Diskusijas jautājumi, 1.daļa **IESPĒJAS UN IEROBEŽOJUMI**

Kādas **iespējas** piedāvātie *izglītības satura plānošanas principi vidusskolai* rada mūsu skolas skolēniem, skolotājiem, skolai?

Kādus **izaicinājumus** piedāvātie *izglītības satura plānošanas principi vidusskolai* rada mūsu skolas skolēniem, skolotājiem, skolai?

Valsts izglītības
satura centrs

Diskusijas jautājumi, 2.daļa. **IZVĒLES GROZI**

- Kurus no ieteiktajiem izvēles groziem Jūs varētu piedāvāt savā skolā nākamo divu gadu laikā?
- Kādus **precizējumus un papildinājumus** vajadzētu ieviest ieteikto izvēles grozu sarakstā?
- Vai ir vēl kādi priekšmeti, kurus būtu svarīgi piedāvāt A līmenī?
- Vai un ko vajadzētu **ieteikt** vai **noteikt** valsts līmenī attiecībā uz skolu izglītības grozu piedāvājumu?

Valsts izglītības
satura centrs

Vidējās izglītības pakāpes loma

Vidējās izglītības pakāpes loma ir **individualizēta iedziļināšanās atbilstoši jaunieša interesēm un nākotnes mērķiem:**

- vispirms vēlreiz padziļinot un vispārinot pamatzglītībā apgūto (10./11. klase),
- tad mācoties dziļāk, šaurākā mācību jomu lokā (11./12. klase).

Valsts izglītības
saturs centrs

Mācību priekšmetu kursu struktūra un skolēna individuālās izglītības programmas nosacījumi vispārējā vidējā izglītībā

Mācību joma	Ierobežotās izvēles daļa		Brīvās izvēles daļa*
	Mācību priekšmetu pamatkursi (skolēns apgūst norādītos)	Mācību priekšmetu padziļinātās apguves kursi (skolēns izvēlas trīs)	
Valodu mācību joma	Latviešu valoda un literatūra (420 mācību stundas, 12kp)	Latviešu valoda (akadēmiskā valoda) (210 mācību stundas, 6kp)	Radošā rakstīšana (105 mācību stundas, 3kp) Pirmā svešvaloda vismaz C1 līmenī (175 māc.st., 5kp) Trešā svešvaloda vismaz B1A2/B1 līmenī (210 māc.st., 6kp) Mazākumtautību valoda un literatūra (210 māc.st., 6kp)
	Pirmā svešvaloda (315 māc.st., 9kp)	Otrā svešvaloda (315 māc.st., 9kp)	
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	Sociālās zinības un vēsture (280 māc.st., 8kp)	Vēsture (210 māc.st., 6kp)	Filozofija (70 māc.st., 2kp) Reliģija (70 māc.st., 2kp) Psiholoģija (70 māc.st., 2kp) Politika un tiesības (70 māc.st., 2kp) Ekonomika (105 māc.st., 3kp) Uzņēmējdarbības pamati (140 māc.st., 4kp)
		Humanitārās zinātnes (vēsture, filozofija, reliģija, ētika) (210 māc.st., 6kp)	
		Sociālās zinātnes (vēsture, politika, tiesības, ekonomika) (210 māc.st., 6kp)	

Valsts izglītības
saturs centrs

Mācību priekšmetu kursu struktūra un skolēna individuālās izglītības programmas nosacījumi vispārējā vidējā izglītībā (turp.)

Mācību joma	Ierobežotās izvēles daļa		Brīvās izvēles daļa*
	Mācību priekšmetu pamatkursi (skolēns apgūst norādītos)	Mācību priekšmetu padziļinātās apguves kursi (skolēns izvēlas trīs)	
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	Jāapgūst viens no trim mācību priekšmetu pamatkursiem	Vizuālā māksla (105 māc.st., 3kp) Mūzika (105 māc.st., 3kp) Teātra māksla (105 māc.st., 3kp)	Kultūras studijas (210 māc.st., 6kp) Kolektīvā muzicēšana (210 māc.st., 6kp) Teātris un drāma (140 māc.st., 4kp) Publiskā uzstāšanās (70 māc.st., 2kp)
Dabaszinātņu mācību joma	Dabaszinības (350 māc.st., 10kp)		
	vai jāapgūst visi četri mācību priekšmeti:		
	Fizika (210 māc.st., 6kp)	Fizika (210 māc.st., 6kp)	
	Ķīmija (210 māc.st., 6kp)	Ķīmija (210 māc.st., 6kp)	
	Bioloģija (140 māc.st., 4kp)	Bioloģija (210 māc.st., 6kp)	
	Ģeogrāfija (70 māc.st., 2kp)	Ģeogrāfija (245 māc.st., 7kp)	
Matemātikas mācību joma	Praktiskā matemātika (210 māc.st., 6kp)		
	vai Matemātika (490 māc.st., 14kp)	Matemātika (210 māc.st., 6kp)	
Tehnoloģiju mācību joma	Datorika (105 māc.st., 3kp)	Dizains un tehnoloģijas (210 māc.st., 6kp)	Digitālais dizains (140 māc.st., 4kp) Robotika (140 māc.st., 4kp)
	vai padziļinātās apguves kurss "Dizains un tehnoloģijas", vai "Programmēšana"	Programmēšana (210 māc.st., 6kp)	
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	Veselība un sports (315 māc.st., 9kp)		Valsts aizsardzības mācība (140 māc.st., 4kp). Obligātais pamatkurss no 2024./25.m.g.
Kopā	1995 – 2660 māc.st., 57-76 kp.	630 – 770 māc.st., 18-22 kp.	350 – 1155 māc.st., 10-33 kp.
% no skolēna slodzes	53 – 70%	17 – 20%	10 – 30%

Valsts izglītības
satura centrs

Izvēju grozu piemēri vispārējā vidējā izglītībā

Filologs, vēsturnieks:

Latviešu valoda (akadēmiskā); Humanitārās zinātnes; Kultūras studijas.

Kultūra, radošās industrijas:

Kultūras studijas; Dizains un tehnoloģijas; 2.svešvaloda.

Politika, sociālās zinātnes:

Sociālās zinātnes; Ģeogrāfija; Latviešu valoda (akadēmiskā).

Fizika, inženierzinātnes:

Fizika; Matemātika; Sociālās zinātnes.

Matemātika, IKT:

Matemātika; Programmēšana; 2.svešvaloda.

Bioloģija, ķīmija, medicīna, vides zinātne, uzturzinātne:

Bioloģija; Ķīmija; Humanitārās zinātnes.

Valsts izglītības
saturs centrs

Nākamā fiziķa, inženiera individualizētās izglītības programmas piemērs

10.klase	MS	11.klase	MS	12.klase	MS
Latviešu valoda un literatūra	4	Latviešu valoda un literatūra	4	Latviešu valoda un literatūra	4
1.svešvaloda	3	1.svešvaloda	3	1.svešvaloda	3
2.svešvaloda	3	2.svešvaloda	3	2.svešvaloda	3
Sociālās zinības un vēsture	4	Sociālās zinības un vēsture	4	Sociālās zinātnes (A līmenis)	6
Teātra māksla	3				
Matemātika	6	Matemātika	8	Matemātika (A līmenis)	6
Fizika	3	Fizika	3	Fizika (A līmenis)	6
Ķīmija	3	Ķīmija	3		
Bioloģija	2	Bioloģija	2		
Ģeogrāfija	2				
		Programmēšana (A līmenis)	3	Programmēšana (A līmenis)	4
				Robotika	4
Veselība un sports	3		3		3
Kopā:	36		36		36

Sarkani iekrāsotie mācību kursi – ierobežotās izvēles daļas kursi, no tiem - trīs A līmeņi.

Zili iekrāsotie mācību kursi - brīvās izvēles daļas kursi.

MS – Mācību stundu skaits nedēļā.

Latvijai līdzīgu valstu pieredze vispārējā vidējā izglītībā

Valsts izglītības
satura centrs

Latvijai līdzīgas valstis - Igaunija un Somija

Igaunija

- Vidējā izglītība nav obligāta, trīs mācību gadi (10. - 12. klase).
- Skolēns izvēlas 16 obligātos mācību priekšmetus (vismaz 64 vai 70 kp) un atlikušo laiku velta izvēles mācību priekšmetu apguvei (32 vai 26 kp).
- Gan obligātajiem, gan izvēles mācību priekšmetiem ir valsts noteikti mācību priekšmetu standarti.
- Izglītības likums ļauj izvēles kursus īstenot sadarbībā ar citām skolām un organizācijām.

Somija

- Vidējā izglītība nav obligāta, trīs mācību gadi, bet vidējo izglītību var iegūt gan divos, gan četros mācību gados.
- Minimālā mācību slodze vidējās izglītības iegūšanai ir 75 kredītpunkti (1 kp ir 38 mācību stundas).
- Skolēns izvēlas 18 obligātos mācību priekšmetus (vismaz 47 vai 51 kp) un atlikušo laiku velta izvēles - specializēto - mācību priekšmetu apguvei. Skolēnam jāiegūst vismaz 10 kredītpunkti specializētajos mācību priekšmetos.

Valsts izglītības
satura centrs

Igaunija

OBLIGĀTIE MĀCĪBU PRIEKŠMETI UN MINIMĀLAIS STUNDU SKAITS (67% vai 73%) - 64 VAI 70

MĀCĪBU SATURA JOMAS	MĀCĪBU PRIEKŠMETA NOSAUKUMS	MIN. MĀCĪBU STUNDU SKAITS
Valodu mācību joma	Igauņu valoda	6 (6,75) x 35 = 210
	Svešvaloda B2 līmenī	5 (5,63) x 35 = 175
	Svešvaloda B1 līmenī	5 (5,63) x 35 = 175
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	Vēsture	6 (6,75) x 35 = 210
	Sociālās zinības	2 (2,25) x 35 = 70
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā joma	Mūzika	3 (3,38) x 35 = 105
	Māksla	2 (2,25) x 35 = 70
	Literatūra	5 (5,63) x 35 = 175
Dabaszinātņu mācību joma	Ģeogrāfija (dabas ģeogrāfija)	3 (3,38) x 35 = 105

Valsts izglītības
satura centrs

Igaunija

OBLIGĀTIE MĀCĪBU PRIEKŠMETI UN MINIMĀLAIS STUNDU SKAITS (67% vai 73%) - 64 VAI 70

MĀCĪBU SATURA JOMAS	MĀCĪBU PRIEKŠMETA NOSAUKUMS	MIN. MĀCĪBU STUNDU SKAITS
Dabaszinātņu mācību joma	Bioloģija	4 (4,50) x 35 = 140
	Ķīmija	3 (3,38) x 35 = 105
	Fizika	5 (5,63) x 35 = 175
Matemātika	Matemātika (šauri) vai	8 (9,00) x 35 = 280
	Matemātika (plaši)	14 (15,75) x 35 = 490
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	Personīgā, sociālā un veselības izglītība	1 (1,13) x 35 = 35
	Fiziskā izglītība	5 (5,63) x 35 = 175
Citi	Radošais vai pētnieciskais darbs	1 (1,13) x 35 = 35
KOPĀ	16 MĀCĪBU PRIEKŠMETI	64 x 35 vai 70 x 35

Valsts izglītības
satura centrs

Somija

OBLIGĀTIE MĀCĪBU PRIEKŠMETI UN MINIMĀLAIS STUNDU SKAITS (63% vai 68%) - 47 VAI 51

MĀCĪBU SATURA JOMAS	MĀCĪBU PRIEKŠMETA NOSAUKUMS	MIN. MĀCĪBU STUNDU SKAITS
Valodu mācību joma	Somu valoda un literatūra	6 x 38 = 228
	A svešvaloda	6 x 38 = 228
	B svešvaloda	5 x 38 = 190
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	Filozofija	2 x 38 = 76
	Psiholoģija	1 x 38 = 38
	Vēsture	3 x 38 = 114
	Sociālās zinātnes	3 x 38 = 114
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā joma	Reliģija, kultūra, pasaules skatījums, ētika	2 x 38 = 76
	Mūzika	1 vai 2 x 38 = 38 vai 76
	Vizuālā māksla	1 vai 2 x 38 = 38 vai 76

Valsts izglītības
saturs centrs

Somija

OBLIGĀTIE MĀCĪBU PRIEKŠMETI UN MINIMĀLAIS STUNDU SKAITS (63% vai 68%) - 47 VAI 51

MĀCĪBU SATURA JOMAS	MĀCĪBU PRIEKŠMETA NOSAUKUMS	MIN. MĀCĪBU STUNDU SKAITS
Dabaszinātņu mācību joma	Bioloģija	2 x 38 = 76
	Ģeogrāfija	1 x 38 = 38
	Fizika	1 x 38 = 38
	Ķīmija	1 x 38 = 38
Matemātika	Matemātikas ievadkurss	1 x 38 = 38
	Matemātikas pamatkurss vai	5 x 38 = 190
	Matemātikas padziļinātais kurss	9 x 38 = 342
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	Sports	2 x 38 = 76
	Veselības mācība	1 x 38 = 38
Citi	Karjeras izglītība	2 x 38 = 76

Valsts izglītības
satura centrs

Diskusijas jautājumi, 1.daļa **IESPĒJAS UN IEROBEŽOJUMI**

Kādas **iespējas** piedāvātie *izglītības satura plānošanas principi vidusskolai* rada mūsu skolas skolēniem, skolotājiem, skolai?

Kādus **izaicinājumus** piedāvātie *izglītības satura plānošanas principi vidusskolai* rada mūsu skolas skolēniem, skolotājiem, skolai?

Valsts izglītības
satura centrs

Diskusijas jautājumi, 2.daļa. **IZVĒLES GROZI**

- Kurus no ieteiktajiem izvēles groziem Jūs varētu piedāvāt savā skolā nākamo divu gadu laikā?
- Kādus **precizējumus un papildinājumus** vajadzētu ieviest ieteikto izvēles grozu sarakstā?
- Vai ir vēl kādi priekšmeti, kurus būtu svarīgi piedāvāt A līmenī?
- Vai un ko vajadzētu **ieteikt** vai **noteikt** valsts līmenī attiecībā uz skolu izglītības grozu piedāvājumu?

Valsts izglītības
satura centrs

PALDIES!

www.skola2030.lv

[facebook.com/Skola2030](https://www.facebook.com/Skola2030)

<https://www.youtube.com/skola2030>

#skola2030